

OBSAH

1. SVOZ A PŘÍJEM MLÉKA	1
2. ZÁKLADNÍ MLÉKÁRENSKÉ OŠETŘENÍ	5
2.1. MECHANICKÉ ČIŠTĚNÍ MLÉKA	5
2.2. TEPELNÉ OŠETŘENÍ MLÉKA	5
2.2.1. Pasterace mléka	6
2.2.2. Sterilizace a ultratepelné ošetření mléka	8
2.3. ODSTŘEĐOVÁNÍ MLÉKA	12
2.4. HOMOGENIZACE	14
3. TEKUTÉ MLÉČNÉ VÝROBKY	16
3.1. POŽADAVKY NA MLÉKO	16
3.2. ÚPRAVA A ZPRACOVÁNÍ MLÉKA	17
3.3. BALENÍ TEKUTÝCH VÝROBKŮ	18
4. MÁSLAŘSTVÍ	22
4.1. VÝROBA MÁSLA ZPĚŇOVACÍM ZPŮSOBEM	22
4.1.1. Úprava smetany	22
4.1.2. Teorie zmáslňování	23
4.1.3. Diskontinuální výroba másla v máselnicích ..	24
4.1.4. Kontinuální výroba másla zpěňovacím způsobem	25
4.1.5. Balení a skladování másla	26
4.2. KONTINUÁLNÍ VÝROBY MÁSLA BEZ ZMÁSELŇOVAČŮ	27
4.3. SPECIELNÍ DRUHY MÁSLA	28
4.4. PODMÁSLÍ	29
5. FERMENTOVANÉ MLÉČNÉ VÝROBKY	31
5.1. BAKTERIE MLÉČNÉHO KYSÁNÍ	31
5.2. ČISTÉ MLÉKAŘSKÉ KULTURY	35
5.2.1. Příprava a vedení bakteriálních kultur	36
5.2.2. Formy kultur	37
5.3. PROBLEMATIKA BAKTERIOFÁGŮ	39

5.4.	VÝROBA FERMENTOVANÝCH MLÉK	40
5.4.1.	Požadavky na mléko	40
5.4.2.	Úprava mléka	41
5.4.3.	Vlastní fermentace, plnění	42
5.4.4.	Fermentované výrobky s mesofilními kulturami	43
5.4.5.	Fermentované výrobky s termofilními kulturami	43
5.4.6.	Fermentované výrobky s doplňujícími mikroorganismy	44
5.4.7.	Výrobky s bakteriální a kvasinkovou kulturou	45
6.	SÝRAŘSTVÍ	49
6.1.	MLÉKO NA VÝROBU SÝRŮ	49
6.1.1.	Požadavky na mléko	49
6.1.2.	Vlastnosti bílkovin mléka	50
6.1.3.	Kasein a jeho vlastnosti	52
6.1.4.	Kyselé srážení mléka	54
6.1.5.	Enzymatické srážení	55
6.1.6.	Základní faktory ovlivňující sýření mléka ..	58
6.1.7.	Denaturace bílkovin mléka	59
6.2.	SYŘIDLA A SYŘIDLOVÉ PREPARÁTY	60
6.3.	ROZDĚLENÍ SÝRŮ	61
6.4.	SLADKÉ SÝRY	64
6.4.1.	Základní technologické operace při výrobě sýrů	64
6.4.2.	Charakteristika jednotlivých skupin sladkých sýrů	73
6.5.	KYSELÉ SÝRY - TVAROHY	80
6.5.1.	Úprava mléka před zpracováním	80
6.5.2.	Výroba tvrdého tvarohu	81
6.5.3.	Výroba měkkého tvarohu	83
6.5.4.	Kyselé sýry	85
6.6.	TAVENÉ SÝRY	86
6.6.1.	Princip výroby tavených sýrů	86
6.6.2.	Tavící soli, suroviny	87
6.6.3.	Příprava suroviny, tavení, formování a balení	87
6.6.4.	Rozdělení tavených sýrů	89
6.7.	KONCENTRÁTY MLÉČNÝCH BÍLKOVIN	91
6.7.1.	Kasein a kaseináty	91
6.7.2.	Koprecipitáty	92
6.7.3.	Syrovátkové bílkovinné koncentráty	92

6.8. SYROVÁTKA A JEJÍ VYUŽITÍ	93
7. ZAHUŠTĚNÉ A SUŠENÉ VÝROBKY	97
7.1. POŽADAVKY NA JAKOST MLÉKA	97
7.2. ZAHUŠTĚNÉ VÝROBKY	98
7.2.1. Zahuštěná mléka neslazená	98
7.2.2. Zahuštěná mléka slazená	99
7.3. SUŠENÉ VÝROBKY	100
7.3.1. Rozprašovací způsob sušení	101
7.3.2. Válcový způsob sušení	102
7.3.3. Balení	103
7.3.4. Změny sušeného mléka při skladování	103
7.3.5. Sortiment sušených mléčných výrobků	104
8. MRAŽENÉ MLÉČNÉ VÝROBKY	107
8.1. ZÁKLADNÍ SUROVINY	107
8.2. TECHNOLOGICKÝ POSTUP VÝROBY	109
9. ČIŠTĚNÍ A DEZINFEKCE V MLÉKAŘSTVÍ	112
9.1. ZÁKLADNÍ SLOŽKY ČISTÍCÍCH A DEZINFEKČNÍCH PROSTŘEDKŮ	113
9.2. PRINCIPY ČIŠTĚNÍ A DEZINFEKCE	115
9.2.1. Čištění	116
9.2.2. Dezinfekce	118
9.3. POSTUPY CHEMICKÉHO ČIŠTĚNÍ	121
10. MLÉKO JINÝCH SAVCŮ, VYUŽÍVANÉ VE VÝŽIVĚ ČLOVĚKA	124
10.1. OVČÍ MLÉKO	125
10.2. KOZÍ MLÉKO	127
10.3. SROVNÁNÍ KRAVSKÉHO, KOZÍHO A MATEŘSKÉHO MLÉKA .	131
POUŽITÁ LITERATURA	134